Recordant La Rosa Blanca

written by Jordi Bohigas | 2 de març de 2021

La setmana passada va fer setanta-vuit anys que el règim nazi va condemnar a morir guillotinats els germans Hans i Sophie Schöll, estudiants de la universitat de Munic, així com a Christoph Probst. Quatre dies abans havien estat detinguts llançant fullets de propaganda contra el règim des del vestíbul de la facultat central. L'exèrcit alemany es trobava al llindar del desastre a la Unió Soviètica, i els alemanys callaven davant les excentricitats i la vulneració dels drets cívics i humans que promovia el partit en el poder, amb la complicitat de molts. Feia deu anys de la pujada al poder de Hitler, i els joves detinguts formaven part d'un cercle de resistència pacífica anomenat La Rosa Blanca.

Imprimien cartes amb les quals intentaven despertar la consciència dels alemanys i les enviaven a les bústies de milers d'estudiants i de llars alemanyes, arriscant la seva posició i fins i tot la seva vida. Van ser interrogats per la Gestapo durant quatre dies i a l'últim, jutjats el mateix dia 22. Davant la paròdia de tribunal, Sophie reconeix la participació en les accions i diu: «El que hem dit i escrit ho pensen tants… L'únic és que no s'atreveixen a dir-ho».

Més tard anaren caient més membres del grup. En un segon judici, celebrat el 19 d'abril de 1943, un dels processats i inductor del grup, el professor Kurt Hubert, al·legà davant el tribunal que el seu objectiu no era cridar a actes de violència, «sinó que s'adonessin èticament dels greus perjudicis que estava sofrint la vida política. El retorn a principis ètics clars, a l'estat de dret, a una confiança mútua de persona a persona, això no és il·legal, sinó tot el contrari: és la recomposició de la legalitat. Seguint l'imperatiu categòric de Kant, m'he preguntat què passaria si aquesta màxima subjectiva de la meva actuació es convertís en una llei general. Per això només hi pot haver una resposta:

llavors tornarien l’ordre, la seguretat i la confiança en l’estat, en la nostra vida política». Les lectures fetes pel grup els anys anteriors ens donen una pista per entendre el seu pensament ètic. Havien llegit intel·lectuals humanistes com Georges Bernanos, Jacques Maritain, Léon Bloy, Francisc Jammes.

El seu exemple i determinació superen èpoques i règims polítics. El mateix Huber acabava dient: «No volem viure la nostra curta vida encadenats com a esclaus, encara que siguin les cadenes daurades de l’abundància material». L’última fulla, encapçalada per un «Companyes! Companys!», va ser enviada per Helmut von Moltke a Anglaterra i, des d’allà, llançada sobre el cel d’Alemanya.